

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/205/2018
Identifikačné číslo spisu: 7609202812
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Katarína Beniačová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7609202812.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne I. M., bývajúcej v SO., I. XX/X, zastúpenej JUDr. Dášou Bajanovou, advokátkou v Spišskej Novej Vsi, Starosaská 3 proti žalovaným 1/ T. O., bývajúcej v A. Z., Š. XXX/XX, 2/ V. O., bývajúcej v A. Z., Š. XXX/XX, 3/ O. O., bývajúcemu v SpT., L. XXXX/XX, 4/ E. I., bývajúcej v A. Y. XX, zastúpenej Mgr. Jurajom Berčom, advokátom v Spišskej Novej Vsi, Zimná 59, o určenie neplatnosti právnych úkonov a určenie vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 9 C 55/2009 o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. mája 2018 sp. zn. 2 Co 332/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaní 1/ až 4/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „súd prvej inštancie“) v poradí tretím rozsudkom vydaným v prejednávanej veci, zo 17. júla 2017 č. k. 9 C 55/2009-478 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou jednoizbového bytu č. 4, nachádzajúceho sa na I. F. Č.. XX v A. (ďalej aj „sporný byt“) a neplatnosti právnych úkonov, ktorými bol sporný byt prevádzaný a to kúpnej zmluvy z 11. júna 2007 uzavretej medzi žalobkyňou ako predávajúcou a pôvodnou žalovanou 1/ Q. O. ako kupujúcou, následnej kúpnej zmluvy z 13. augusta 2007 uzatvorenej medzi pôvodnou žalovanou 1/ Q. O. ako predávajúcou a žalovaným 3/ O. O. ako kupujúcim a zámennej zmluvy zo 14. novembra 2007 uzatvorenej medzi žalovaným 3/ O. O. a žalovanou 4/ E. Č.. Pôvodná žalovaná 1/ počas konania pred súdmi nižších inštancií 22. decembra 2015 zomrela, súdy preto v konaní pokračovali s jej dedičmi, ktorými sú žalovaná 1/ T. O. a žalovaná 2/ V. O..

2. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že žalobkyňa chcela sporný byt predať a za týmto účelom splnomocnila E. L. na všetky úkony týkajúce sa zabezpečenia jeho predaja bez určenia komu a za akých podmienok by mal byť tento byt predaný, jedinou podmienkou bolo vyrovnanie jej dlhov voči bytovému družstvu a zabezpečenie náhradného bytu zo získanej kúpnej ceny. E. bol v súvislosti s prevodom sporného bytu zo žalobkyne na pôvodne žalovanú 1/ právoplatne

odsúdený za zločin podvodu, ktorú skutočnosť však súd prvej inštancie nepovažoval za dôvod spôsobujúci neplatnosť tejto kúpnej zmluvy. Vyjadrenie pôvodnej žalovanej 1/ Q., že nemala o kúpu predmetného bytu záujem nevyhodnotil ako nedostatok vôle žalovanej 1/ nadobudnúť kúpnu zmluvou z 11. júna 2007 sporný byt. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že obe účastníčky tejto kúpnej zmluvy boli v čase jej uzavretia plne spôsobilé na právne úkony, túto vlastnoručne podpísali a podľa textu deklarovali, že sa s jej obsahom oboznámili a zmluva bola prejavom ich vôle. V súvislosti s neplatnosťou následných zmlúv, ktorými došlo k prevodu sporného bytu ustálil, že pokiaľ v poradí prvá kúpna zmluva z 11. júna 2007 bola platným právnym úkonom a neboli preukázané iné dôvody neplatnosti následných právnych úkonov, sú tieto rovnako platnými právnymi úkonmi a na ich základe došlo k riadnemu prevodu vlastníckeho práva k spornému bytu na ďalších nadobúdateľov. Keďže žalobkyňa určenie vlastníckeho práva k spornému bytu odvodzovala od neplatnosti uvedených zmlúv, ktorých neplatnosť v konaní preukázanú nemal, nepovažoval za opodstatnenú ani jej žalobu o určenie vlastníckeho práva a túto ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“) a žalovaným 1/ až 4/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 10. mája 2018 sp. zn. 2 Co 332/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, žalovanej 4/ priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, žalovaným 1/ až 3/ nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. v celom rozsahu poukázal na vecne správne odôvodnenie jeho rozhodnutia. Na zdôraznenie jeho správnosti sa zaoberal analýzou ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý definuje pojem právny úkon, bližšie rozoberal nedostatok slobody vôle a s tým spojené právne následky. Vychádzajúc z týchto úvah konštatoval, rovnako ako súd prvej inštancie, že vykonaným dokazovaním bol nepochybne preukázaný úmysel žalobkyne predať sporný byt a práve z tohto dôvodu poverila E. vyhľadávaním možných kupcov. Podľa jeho názoru na tejto skutočnosti nič nemení fakt, že neskôr bol E. L., ktorý nebol priamym účastníkom kúpnej zmluvy z 11. júna 2007, uznaný vinným z trestného činu podvodu. Poukázal na to, že skutková veta obsiahnutá v trestnom rozsudku celkom evidentne nezodpovedá výsledku vykonaného dokazovania v súdnej veci, z ktorého je zrejmé, že E. L. byt žalobkyne sám pôvodnej žalovanej 1/ Q. O. neodpredal a na zmluve z 11. júna 2007 priamo ako strana neparticipoval. Nepochybne sa voči žalobkyni dopustil podvodného konania a to tým, že jej ako predávajúcej nezabezpečil v zmysle dohody náhradné bývanie. V trestnom konaní mu okrem iného bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni škodu zodpovedajúcu trhovej hodnote sporného bytu bytu, súdy v trestnom konaní tak zrejme právny úkon z 11. júna 2007 pokladali za nezvratný. V tejto súvislosti považoval odvolací súd za potrebné poukázať na to, že v prípade vyhovenia žalobe by žalobkyni svedčilo vlastnícke právo k spornému bytu a zároveň by mala zachované právo voči E. L. na zaplatenie sumy priznanej v trestnom konaní, čo nezodpovedá princípu spravodlivého usporiadania vzťahov dotknutých subjektov. Vychádzajúc z týchto záverov rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalovanej 4/, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, žalovaným 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže v odvolacom konaní im trovy nevznikli.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila ustanovením § 420 písm. f/ C.s.p., lebo súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k poručeniu práva na spravodlivý proces a ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p., lebo rozhodnutia súdov nižších inštancií spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

5. K procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. došlo podľa názoru dovolateľky zmätočnosťou odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií. Namietala, že závery odvolacieho súdu nie sú zrozumiteľné a riadne odôvodnené. Uviedla, že odvolací súd sa mal zaoberať výpoveďou pôvodnej žalovanej 1/ Q. O., ktorá uviedla, že osobne záujem o kúpu sporného bytu nemala a to aj z dôvodu, že nemala finančné prostriedky a že zmluvu podpísala len preto, lebo to chcel pán L., ktorý sa vyjadril, že

kúpnu cenu zaplatí. Rovnako v trestnom konaní uviedla, že o predaji bytu komunikovala len s pánom L.. Závery odvolacieho súdu, že z vyjadrení pôvodnej žalovanej 1/ Q. O. nevyplývajú, že táto v čase uzatvorenia predmetnej kúpnej zmluvy nemala vôľu sporný byt kúpiť, sú úplným opakom toho čo je uvádzané v jej výpovediach v trestnom konaní a čo sa konštatuje vo výroku trestného rozsudku, kde je pod bodom 7 jeho skutkovej vety výslovne uvedené, že k odpredaju bytu Q. O. došlo bez toho, že by ona o tomto vôbec vedela. Dovolateľka zdôraznila, že v trestnom konaní sa neposudzovala platnosť alebo neplatnosť tejto kúpnej zmluvy, ale bolo zistené, že pri prevode sporného bytu z jej osoby na Q. O. prostredníctvom odsúdeného E. L. Q. O. o nadobudnutí bytu vôbec nevedela. Z uvedeného je teda zrejmé, že právny úkon medzi ňou a pôvodnou žalovanou 1/ nebol vykonaný slobodne, určite, zrozumiteľne a z toho dôvodu je neplatný.

6. Odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) dovolateľka namietala pri posúdení právnej otázky viazanosti civilného súdu rozhodnutím vydaným v trestnom konaní a poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 223/2016 z 26. januára 2017. V danej veci tiež najprv prebiehalo trestné konanie kde žalobkyňa bola vlastníčkou nehnuteľnosti a z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov pristúpila k navrhovanému riešeniu žalovaného - uzatvoreniu kúpnej zmluvy, hoci v skutočnosti nebolo jej vôľou previesť na žalovaného vlastníctvo. Žalobkyňa si v tejto veci uplatnila nárok na určenie vlastníckeho práva a určenie neplatnosti kúpnej zmluvy. Dovolací súd sa na základe dovolania žalovaného zaoberal otázkou, či závermi trestného rozsudku o skutkovej a právnej stránke boli súdy v civilnom spore viazané. Následne bola v tomto rozhodnutí riešená aj problematika neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V súdnej veci v prípade trestného rozsudku a výsledkov dokazovania v trestnom konaní vedenom proti E. L. jednoznačne vyplynulo, že tu chýbal prejav vôle slobodne sa rozhodnúť a mať úmysel uzatvoriť kúpnu zmluvu medzi žalobkyňou a pôvodne žalovanou 1/. Dovolateľka vychádzajúc z týchto úvah dospela k záveru, že súdy nižších inštancií sa pri riešení absolútnej neplatnosti jednotlivých právnych úkonov a pri posúdení viazanosti výrokom trestného rozsudku odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

7. Dovolateľka ako ďalší dôvod prípustnosti dovolania uviedla ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Poukázala na to, že odvolací súd konštatoval, že aj v prípade ak by jej svedčilo vlastnícke právo k spornému bytu, v rámci trestného konania jej bola priznaná náhrada škody vo výške trhovej hodnoty tohto bytu a určenie jej vlastníckeho práva by potom nezodpovedalo princípu spravodlivého usporiadania vzťahov dotknutých subjektov. Uviedla, že podľa jej názoru rozhodnutie o náhrade škody v trestnom konaní nemá žiadnu súvislosť s neplatnosťou právnych úkonov a určením vlastníckeho práva k spornému bytu. V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená otázka, či právoplatné priznanie náhrady škody v trestnom konaní vo vzťahu k tretej osobe má vplyv na neplatnosť právneho úkonu kúpnej zmluvy uzavretej medzi zmluvnými stranami podľa Občianskeho zákonníka, ktorý sa týka nehnuteľností, s ktorou priznanie náhrady škody súviselo.

8. Dovolateľka navrhla rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec im vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odklad právoplatnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Poukázala na to, že na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi prebieha konanie o vypratanie sporného bytu, kde je žalobkyňou E. I., rodená Č., vystupujúca v súdnej veci ako žalovaná 4/ a žalovanou je dovolateľka. Uvedené konanie bolo prerušené do právoplatnosti ukončenia predmetného sporu o určenie vlastníckeho práva. V spornom byte aktuálne býva, je dôchodkyňou a poberateľkou starobného dôchodku vo výške cca 300,- eur. V prípade, že nebude odložená právoplatnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia, môže byť na základe exekučného titulu vyprataná z bytu, ktorý je predmetom súdneho sporu. Nemá inú možnosť bývania a ani finančné prostriedky na jeho zabezpečenie.

9. Žalovaní 1/ až 4/ sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadrili.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie právoplatnosti

dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 C.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.). Dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné a napadnutý rozsudok odvolacieho súdu aj súdu prvej inštancie treba zrušiť (§ 449 ods. 1, 2 C.s.p.).

12. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

13. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ C.s.p. a to porušením práva na spravodlivý proces, ktorého podstatou je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie a rozhodnutie súdov v prejednávanej veci tak, aby konanie ako celok bolo v završujúcom rozhodnutí spravodlivé.

14. Najvyšší súd už vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska dôvodnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

15. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

16. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu spočívajúcu v porušení práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy nižších inštancií popísali obsah dôkazov vykonaných v konaní, a následne ich jednotlivito a vo vzájomných súvislostiach podrobili komplexnému hodnoteniu, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vysporadúva so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobkyne a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Je celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

17. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/

C.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., t. j., že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

18. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

19. Dovolaateľka zákonom zodpovedajúcim spôsobom vymedzila právnu otázku a to rozsah viazanosti závermi trestného rozsudku, t. j. otázku aplikácie § 193 C.s.p. v tejto veci, vyriešenie ktorej má následne dopad na okolnosti zakladajúce neplatnosť právneho úkonu - kúpnej zmluvy z 11. júna 2007 v zmysle § 37 ods. 1 OZ pre nedostatok vážnosti vôle u kupujúcej (nie predávajúcej žalobkyne), pri riešení ktorej sa odvolací súd - podľa jej názoru - odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu; v dovolaní označila rozhodnutie dovolacieho súdu predstavujúce pri rozhodovaní o tejto otázke jeho ustálenú rozhodovaciu prax. Samo tvrdenie, že odvolací súd sa riešením určitej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ešte nezakladá dôvodnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.; relevantným je až zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolaateľom tvrdenému odklonu skutočne došlo. Dovolaací súd preto pristúpil k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolaateľky o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

20. Podľa § 193 C.s.p. súd je viazaný okrem iného aj rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí z 26. januára 2017 sp. zn. 3 Cdo 223/2016 (od záverov ktorého sa mali sudy nižších inštancií podľa dovolaateľky odchyliť), pri riešení otázky viazanosti civilného súdu rozhodnutím vydaným v trestnom konaní poukázal na ustálenú súdnu prax pri aplikácii ustanovenia § 135 ods. 1 O.s.p. (teraz ide o § 193 C.s.p.) podľa ktorej, ak je v čase rozhodovania civilného súdu právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté, že bol spáchaný trestný čin, je súd viazaný iba výrokom, že bol trestný čin spáchaný a výrokom, kto ho spáchal, ale nie odôvodnením trestného rozhodnutia. Z výroku o vine však treba vychádzať ako z celku a brať do úvahy jeho právnu aj skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétnym konaním páchatel'a (R 22/1979). Rozsah tejto viazanosti je daný tým, do akej miery sú znaky skutkovej podstaty trestného činu zároveň významnými okolnosťami pre rozhodnutie civilného súdu o uplatnenom nároku (porovnaj aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 101/2012). Nejde pritom o porušenie § 135 O.s.p. (resp. § 193 C.s.p.) pokiaľ civilný súd nad rámec skutkovej a právnej časti výroku trestného rozsudku (obsahujúcej vyhodnotenie z trestnoprávných hľadísk) vezme na zreteľ aj niektorú ďalšiu okolnosť, ktorá je významná zo súkromnoprávných aspektov pre rozhodnutie vo veci samej.

22. V dovolaateľkou označenom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 223/2006 sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k rodinnému domu a určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorým tento dom previedla na žalovaného. Na odôvodnenie žaloby uviedla, že mala finančné problémy, v dôsledku ktorých nebola schopná splácať úver. Žalovaný sa jej ponúkol, že za ňu dlh uhradí, ak na neho „formálne prepíše dom“, v ktorom môže aj naďalej bývať. So žalovaným kúpnu zmluvu uzavrela, kúpna cena jej však vyplatená nebola a dokonca bola vyzvaná, aby dom vypratala, navyše došlo k ďalšiemu prevodu tejto nehnuteľnosti. Žalobkyňa tvrdila, že jej skutočnou vôľou nebolo „predať“ rodinný dom. Najvyšší súd sa v tomto prípade zaoberal tým, ako sudy nižších inštancií posudzovali vážnosť vôle zmluvných strán pri uzatvorení kúpnej zmluvy a ako sa v tejto súvislosti vysporiadali s tým, že žalovaný bol uznaný vinným z trestného činu podvodu. Vychádzal z relevantnej časti výroku trestného rozsudku podľa ktorej žalovaný „v presne nezistenom čase v mesiaci jún 2008 ponúkol poškodenej (žalobkyňi) poskytnutie finančnej pôžičky vo výške 1 000 000,- Sk s tým, že ako zábezpeku požadoval formálne uzavretie kúpnej zmluvy na rodinný dom poškodenej, následne 10.

októbra 2008 uzatvoril s poškodenou kúpnopredajnú zmluvu.“ Tento záver trestného súdu o skutkovej a právnej stránke konania žalovaného vytváral rámec, v ktorom boli súde v preskúmanom civilnom spore viazané. Zo skutkového a právneho posúdenia konania žalovaného, ktoré obsahoval uvedený výrok trestného rozsudku, najvyšší súd konštatoval že obaja účastníci kúpnej zmluvy urobili tento úkon „formálne“, to znamená bez skutočnej vôle nehnuteľnosť predať a kúpiť (a so skutočnou vôľou iba zabezpečiť pohľadávku žalovaného). To boli podstatné okolnosti, z ktorých boli súde v civilnom spore povinné vychádzať. Následne uviedol, že vtedy keď sa zdanlivo prejavuje vôľa, ktorá v skutočnosti neexistuje, resp. síce existuje, avšak v inej kvalite, než to ukazuje jej prejav, ide o nedostatok vážnosti vôle. Nedostatok vážnosti vôle je okolnosť zakladajúca neplatnosť zmluvy v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

23. V súdnom spore sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k spornému bytu a určenia neplatnosti okrem iných aj kúpnej zmluvy z 11. júna 2007 uzavretie ktorej medzi ňou a Q. O. mal sprostredkovať E. L., s ktorým sa dohodla, že zabezpečí prevod predmetného bytu tak, že z kúpnej ceny uhradí dlh, ktorý jej v súvislosti s užívaním tohto bytu vznikol a zabezpečí jej náhradné bývanie. E. L. sa však na jej osobe dopustil podvodu v tom, že dlh síce uhradil, ale náhradné bývanie jej nezabezpečil. Prevod bytu sprostredkoval uvedenou kúpnou zmluvou na Q. O.. Z obsahu spisu vyplýva, že E. L. bol trestným súdom uznaný vinným, že v presne nezistenej dobe, začiatkom mesiaca jún 2007 v Spišskej Novej Vsi sa s I. M. (žalobkyňou) dohodol, že zabezpečí predaj jej bytu v A., na I. F. Č.. XX a do doby, kým sa tak stane jej zabezpečí náhradné bývanie, pričom tento byt 11. júna 2007 odpredal Q. O. (pôvodne žalovanej 1/), ktorá o tom, že nadobudla byt po I. M. vôbec nevedela, a toto vykonal s vedomím, že I. M. náhradné bývanie nezabezpečí, čím jej takto spôsobil škodu vo výške trhovej hodnoty uvedeného bytu vo výške 14 937,26 eur, teda na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že uviedol niekoho do omylu a spôsobil tak na cudzom majetku značnú škodu čím spáchal trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 Trestného zákona.

24. Podľa skutku vymedzeného vo výrokovej časti trestného rozsudku, podvodné konanie E. L. smerovalo voči žalobkyni, ktorá vystupovala aj v pozícii poškodenej a spočívalo v tom, že žalobkyni, ktorá chcela sporný byt predať sľúbil predaj sprostredkovať a zabezpečiť jej náhradné bývanie. V tomto prípade, na rozdiel od sporu sp. zn. 3 Cdo 223/2006 žalobkyňa chcela sporný byt previesť na tretiu osobu, teda nechcela uzatvoriť iba „formálnu zmluvu“, mala vôľu byt previesť, uzavretie zmluvy však malo byť podmienené splnením ďalších podmienok (úhrada dlhu, zabezpečenie náhradného bývania). E. L. sprostredkoval žalobkyni predaj bytu, avšak s vedomím, že si voči nej tieto podmienky nesplní a tým naplnil skutkovú podstatu trestného činu podvodu. Konštatovanie v skutkovej vete trestného rozsudku, že k prevodu došlo na Q. O. je už iba doplnením, ktoré však nie je pojmovým znakom trestného činu podvodu, z ktorého bol E. L. uznaný vinným a odsúdený. Podmienkou odsúdenia E. L. nebola skutočnosť, že sprostredkoval prevod sporného bytu na Q. O. bez jej vedomia, ale to, že si bol vedomí nesplnenia podmienok, na ktorých sa so žalobkyňou v súvislosti s predajom sporného bytu dohodol. V predmetnej veci tak súde boli viazané odsudzujúcim rozsudkom vo vzťahu k týmto skutočnostiam, ktoré viedli k odsúdeniu E. L..

25. Pokiaľ súde nižších inštancií pri úvahách o existencii vôle Q. O. kúpiť sporný byt od žalobkyne kúpnou zmluvou z 11. júna 2007 nevychádzali z odôvodnenia rozsudku trestného súdu neporušili povinnosť vychádzať z výroku trestného rozsudku o vine ako celku a brať do úvahy jeho právnu aj skutkovú časť, pretože, ako už dovolací súd uviedol vyššie boli viazané záverom trestného súdu o podvodnom konaní, ktorého sa obvinený dopustil voči žalobkyni. Odvolací súd sa tak v dovolaní napadnutom rozsudku neodklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 223/2006 a rozhodol správne.

26. So zreteľom na vyššie uvedené najvyšší súd uzatvára, že žalobkyňa v dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., neopodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 C.s.p. argumentujúc, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

27. Dovolateľka ako ďalší dôvod opodstatnenosti dovolania uviedla ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktorý konštatoval, že v prípade, ak by jej svedčilo vlastnícke právo k spornému bytu a v rámci trestného konania jej ešte bola priznaná aj náhrada škody vo výške trhovej hodnoty tohto bytu, tak určenie vlastníckeho práva by potom nezodpovedalo princípu spravodlivého usporiadania vzťahov dotknutých subjektov. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd potvrdil vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 C.s.p., pričom si osvojil odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal. Je zrejmé, že súdom prvej inštancie obstarané skutkové zistenia a ich právne posúdenie považoval za natoľko správne, že ich nepotreboval nijako korigovať. Odvolací súd uviedol v odôvodnení rozhodnutia len ako argumentačné doplnenie zamerané na umocnenie presvedčivosti rozsudku súdu prvej inštancie žalobkyňou namietaný právny názor. V okolnostiach prejednávanej veci takéto doplnenie alebo spresnenie však nemožno považovať za „právnu otázku“ významnú podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., pretože nebola relevantnou pre rozhodnutie súdov nižších inštancií. Navyiac otázka náhrady škody nie je samostatným dôvodom pre prevod či prechod vlastníckeho práva k bytu ako nehnuteľnosti v zmysle § 132 Občianskeho zákonníka.

28. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd zamietol dovolanie žalobkyne ako dovolanie, ktoré nebolo spôsobilé spochybniť zákonnosť a spravodlivosť napadnutého rozsudku.

29. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.